

AMETLES SALADES

Ametleta torradeta, corfa d'ou, pinyol d'oliva,
que la xica del vicari s'ha comprat un reliquiari...

Cançoneta infantil

Des del matí, l'aparador del forn exhibia una coca salada amb dues ametles brunes i dures.

Al migdia, la coca estava radiant, mirant des del seu tron els qui passaven pel carrer, com si estigués triant el candidat idoni.

Quan ell va passar de camí a casa, la coca, amb un cruixidet seductor, li ensenyà les ametles i a ell se li va fer la boca aigua.

Què diria ella, si ell arribava a casa amb la coca hiper-calòrica ben embolicada amb aquell paperet tan fi que duia estampat en daurat A. M., les inicials del forner?

–Una coca?

–Un dia és un dia, dona...

–Un dia és un dia, i una coca sencera és una coca sencera!

Quan alguna vegada es deixava endur per la golafreteria i entrava al forn per tal de comprar alguna cosa, la fornereta es mostrava tan amable, tan riallera, tan fresca, amb la cabellera rogenca, amb aquella bruseta blanca impol·luta, amb el davantal tot guarnit de randa blanca gentilment cenyit a la cintura i les lletres A. M. brodades al pit de la brusa, que ell acabava comprant açò i allò, i mitja dotzena de rotllets de cassalla.

El pit de la fornera era, des del carrer, la segona cosa més atractiva del forn. Quan es decidí a entrar, la coca d'ametles passà a ser la segona cosa més atractiva del món.

Hi va entrar amb un pessic de remordiment.

Els rotllets estaven a la vitrina que hi havia a sota del taulell a la vista del públic, ordenats com un grup escolar dels d'abans: els de mistela, els de sagí, els ensucrats i, al davant de tot, els de cassalla. La fornereta, estirant-se des de darrere del taulell, s'inclinava per poder agafar-los amb les pinces, d'un en un. Ell agraià l'eficiència dels instructors que l'havien iniciada en les tècniques higièniques de manipular aliments.

Per una voluntat benefactora i anònima, els botonets redons de nacre no encaixaven amb els traus massa grans de la brusa i, sense avisar, sense poder predir quan anava a produir-se el prodigi, el tercer botó es descordava miraculosament quan la fornera s'inclinava a agafar els rotllets de davant.

A ell li venien ganes de demanar quatre dotzenes de rotllets.

–Qui va?

–Jo. Vull la coca d'ametles que hi ha a l'aparador de fora.

Amb aquella gràcia del món que tenia la fornereta, va eixir de darrere del taulell i va agafar la coca amb les dues mans. La va embolicar àgilment amb el paperet de seda i es va quedar mirant-lo.

–Alguna coseta més?

–Mmm... sí. Pose'm mitja dotzena de rotllets de cassalla.

I va començar la il·lusió seductora. Primer les pinces, després la inclinació innocent, un rotlet, dos rotllets, tres rotllets... i en agafar el quart rotlet, el tercer botonet de nacre va fer el que tenia per costum. Redó, suau, poderós i blanquíssim... De què devia fer gust el pit de la fornera?... Cinc rotllets i sis rotllets. S'acabà la festa.

Va eixir al carrer amb la coca en una mà, la bosseta dels rotllets a l'altra i sense ser conscient del somriure de bleada que li omplia la cara.

En el primer cantó hi havia una paperera, hi va llançar els rotllets i se n'anà cap a casa somrient encara.

Ella no hi havia arribat, i ell va destapar amb cura la coca salada. Les ametles seguien allà, exhibint-se, brunes i dures.

La coca li importava un rave, però les ametles se li havien ficat als ulls i al cervell, i va començar a tocar-les suaument, no fóra cosa que es fera malbé la coca.

Les ametletes aguantaven impertèrrites els tocs, no es van desplaçar del seu lloc ni es van pertorbar: brunes, dures.

Va acostar el nas i l'olor de les ametles torrades va omplir-li el paladar. Sense premeditar-ho tragué la punta de la llengua i la passà suaument sobre les ametles: brunes, dures i salades!

♀

A ella li feia feredat aquell aparador del forn i procurava passar de llarg, de presseta i sense mirar-lo, perquè li feia l'efecte que mil sirenes de cues llunts, pintades de rovell d'ou i cuites al forn, la cridaven i l'atreien cap a l'interior de la fira dels hidrats de carboni; però no podia evitar que les aromes dels pastissos, dels rotllets i del pa acabat de desenfornar li evocaren els estius a la Barraca, quan la iaia Tereseta i les altres dones pastaven tot de coses bones i les duïen al forn de coure del carrer de Baix.

Va mirar de reüll l'aparador i la coca amb les dues ametles... Fet i fet no era un pecat tan greu. Bé estava que un dia, sense venir a to, traint-se, s'avançara a ell comprant alguna cosa per matar el cuc, com deien entre ells quan transgredien les estrictes normes gastronòmiques que s'havien imposat voluntàriament des que ell tenia el colesterol alt i ella era menopàusica.

En tornar, la compraria per al sopar.

A la feina no es va poder traure les ametles del cap...
Les ametletes...

I torna-li amb les ametletes...! Què tenien les ametletes que no la deixaven concentrar-se?

–Mare de Déu! Ja està!

Quant feia d'allò?

De sobte se li amuntegaren els detalls; les ametles desempolsaven un episodi que en el seu moment havia considerat escabrós, malgrat que no coneixia encara la paraula i encara menys què significava.

Tot es refeia com un trencaclosques vertiginós, peça per peça: l'estiu, la Barraca, els taperots aquells que també estiuejaven allà, el barranc dels baladres, la garrofera, les classes preparatòries de francès, els llibres heretats esperant comprar-los a setembre, la cosina, les migdiades, la bassa, les aranyes del racó... Tot.

–L'ametla de Proust!

Quan tenia deu o onze anys, amb més figa que ànima, que li deia la iaia, i els pits ja eixint-se'n dels sostenidors que sa mare li havia comprat sense molestar-se a

emprovar-li'ls, ella i la seua cosina es van posar a jugar a festejar amb dos xicots que estiuejaven a la Barraca.

El mecanisme del festeig era senzill: elles s'empolainaven i es deixaven caure pel carrer del Mig. Allà es feien les desenteses i xarraven de coses seues mentre escanejaven el panorama humà. Als pocs minuts, indefectiblement, dos xicots, sanots i amb les galtes lluent, passaven un parell de vegades per davant d'elles, les saludaven, tornaven a passar i acabaven seient al seu costat en la baraneta del barranc qualladet de baladres.

Xarraven de trivialitats, d'estudis, de mestres, de les festes del poble, i a vegades dels pares, de les mares i de les seues manies.

–S'encabota amb això de fer-me esperar tres horetetes després de dinar si vull nadar –l'una.

–La meua em fa anar a missa... –l'altra.

–Això no és res, ma mare està tot l'estiu obrint-me la porta de l'habitació sense avisar... Veges tu, quina mania! Qualsevol dia s'emportarà una sorpreseta... –l'un.

–Posa't un bon forrellat –l'altre.

De vegades anaven al cinema d'estiu i ells, com qui no fa, els passaven la mà per darrere dels muscles deixant-la anar, com qui no vol, pel respatler de les cadires plegables. En les comptades ocasions que ho van fer, tot eren rialletes vergonyoses i picoretetes inexplicables.

D'això en deien «festejar».

De tant en tant xarraven de coses profundes, com ara els homes i les dones.

En aquests casos, les converses eren poc interactives, perquè bàsicament ells parlaven entre ells, com si elles no hi foren presents, i elles escoltaven atentament amb la mirada perduda pel pic de la Falzia, com si no els interessara el que es deia.

Amb mitges paraules, que no podien ser atribuïdes al capteniment, sinó més aviat a la manca de lèxic útil, deien en veu baixeta coses que passaven ràpidament per l'aire i s'amagaven a dins de les orelles, com si entre els quatre estigueren passant contraban a la cara de la guàrdia civil.

Però se'ls entenia tot.

Els va quedar clar que els pits eren el bo i millor d'una dona, que, si se'ls palpaven bona cosa, creixerien, i que quan els mugrons es feien durs delataven la gana de les dones.

El dubte era tan gros que va trencar la norma tàcita i es va fer present a la conversa:

–Gana, de què?

–Gana de tio.

–Gana de tio? Per què?

–Ja ho sabreu quan arribe el moment.

–I quan arribarà el moment?

–Ja ho notareu.

–I com ho notarem?

–Perquè es planten com les gomes d'esborrar.

–Es planten, qui, els tios?

–També, també...

Un cop admés que la conversa ja era a quatre veus, les avisaren amb un dit admonitori, com sant Vicent Ferrer, que si no se'ls havien deixat tocar mai, corrien el greu perill que se'ls marciren sense acabar de créixer i que es quedarien planes com un paretó de bancal.

S'oferiren generosament a evitar el desastre i, com elles van refusar tant d'altruisme, les fulminaren amb dicteris terribles a propòsit de les dones llises.

També els van dir que no sabien el que es perdien, perquè una veïna espavilada els havia contat que dels murgons eixia un filet primet que connectava directament amb una pepiteta que s'amagava en el racó més humit del cos de les dones, i que si la fregaven a espaiet es feia com un cigró i s'encenia com un misto de traca, i feia una alegria...

Opinaven que era una irresponsabilitat no comprovar-ho i afegien que, si es tocaven elles soles, es quedarien cegues i paralítiques, i que se'ls assecaria la medul·la espinal, que els ho havia assegurat el *padre* Miguel.

Horroritzades, i amb una bona acalorada, van tornar a casa parlant del que havia succeït.

–Com un paretó?

–Ni pensar-ho!

–De segur que els ho ha dit el frare?

–O s'ho estan inventant...

–Què és la pepiteta?

–Jo crec que ho sé...

–Què és?

De la medul·la espinal i la seua funció vital, en tenien una vaga idea, però quedar-se paralítics no els va semblar tan terrorífic com la possibilitat d'acabar lligats com un escolà.

Edicions Bromera